

T. Nicolau, fondator al școlii de hematologie în România

27 nov. 2023

Pornim povestea de astăzi de la inițiala tatălui, parte componentă a numelor fiecăruia dintre noi. Mi s-a dovedit încă o dată ce rol important are, fiind element de identificare mai ales atunci când apare coincidență de nume. Poate vi se va părea incredibil, dar doi adolescenți cu același nume terminau liceul în 1916 și conform unor surse mai mult sau mai puțin credibile

amândoi deveneau sublocotenenți în aviația primului război mondial. Dacă nu aș fi avut reper inițiala tatălui, cei doi Nicolau Constantin deveneau un singur personaj, rămânând de neînțeles cum e posibil ca un om să poată muri de două ori! Clarificată fiind dilema numelui, dacă nu aș fi insistat în a verifica iar și iar sursele documentare, amândoi ar fi avut sute de ore de zbor în războiul pentru întregire statală și națională!

Chiar de au purtat același nume au avut evident, destine distincte și nu pentru că au pornit în viață din locuri diferite ci mai ales pentru că pregătirea profesională i-a dus pe drumuri separate. Constantin Nicolau născut la Roman alegea viața militară și scria peste ani cartea “Proba de foc. Amintiri(iunie 1916 – ianuarie 1918)” evidențiind, rememorând faptele eroice ale celor ce au zburat pe deasupra liniei frontului, tineri curajoși observând, spionând din aer mișcările dușmanului cotropitor. Celălalt Constantin (T.) Nicolau, nefiind aviator și nici observator, alegea viața medicală, lăsând frumoasă amprentă în domeniul hematologiei.

Fiul lui Traian Nicolau se naștea la Bârlad în 1897 într-o zi de 6 februarie. Tatăl a rămas doar inițială de nume, în timp ce mama s-a pierdut cu totul în uitare. Despre copilăria lui Constantin nu știm prea multe, parcă nici nu a fost băiat mic cu genunchii juliți, parcă nici nu ar fi fost școlar sau licean luptându-se cu materiile de studiu. Îl aflăm dintr-o dată absolvent al Liceului “Gh. Roșca-Codreanu”, terminând cursurile secției reale în 1916. Cum primul an al secolului XX marchează ultima serie de absolvenți cu 7 clase de liceu, trecându-se la 8 clase până în 1926, rezultă că Nicolau și-a început studiile liceale în 1908. Lecturând monografia liceului scoatem la lumină alte câteva informații interesante completând astfel biografia lui

Constantin Nicolau. Tânărul nostru bârlădean a fost coleg de liceu cu Dimitrie Bagdasar (profesor universitar, medic, academician, ministru), Dumitru Tănăsescu (general, medic), Neculai Bagdasar (profesor universitar, academician), Gheorghe Vlădescu (profesor universitar, ministru). E drept că erau cu doi, trei ani mai mari decât el, dar nimeni nu ne oprește să credem că pașii lor s-au intersectat pe holurile instituției de învățământ. De asemenea putem emite ipoteza că se vor fi întâlnit în Biblioteca Societății Stroe Belloescu, preocupați a-și lărgi orizontul de cunoaștere și împrumutând pentru atingerea acestui scop numeroase cărți din colecțiile celor două secții, citind nu doar în limba română ci și în franceză. Nu este exclusă participarea elevului Nicolau la sesiunile cercurilor literare sau științifice ale liceului, învățând, socializând, dialogând, schimbând impresii despre ceea ce îl pasiona la vârsta adolescenței. Monografia liceului ne ajută să descoperim ce cadre didactice va fi avut elevul Constantin T. Nicolau, printre profesorii activând în perioada 1908-1916 fiind Neculai Neșțian (director, istorie), Theodor Angheluță (matematică), Al. Ștefănescu (fizică, chimie), Vasile Ghețu sau Neculai Bălan (română), Șt. Motaș Zeletin (germană). Nu e întâia oară când remarcăm cum această instituție de învățământ și-a făcut cu prisosință datoria, colectivul didactic muncind asiduu astfel încât din băncile școlare să se ridice universitari, academicieni, generali, scriitori, oameni de artă sau diverse alte profesii.

După susținerea bacalaureatului Constantin Nicolau s-a înscris la Facultatea de Medicină și Farmacie din București. Dar până în 1921 nu mai avem vești despre el, puținele surse biografice afirmând că și-ar fi întrerupt studiile universitare, izbucnirea primului război mondial impunându-i o pauză de patru ani. Golul informațional al anilor 1917-1921 era tentant de acoperit cu rapida specializare la Școala de piloți și observatori aerieni ce a funcționat la Bârlad și Botoșani, armata cerând personal calificat în unitățile de aviație. Ar fi fost spectaculos de detaliat participarea sa în misiuni de recunoaștere și aerofotografiere a zonelor terestre ocupate de inamici, mai ales că în avioanele cu două locuri observatorul stătea în față, mânuind după caz binoclul, aparatul foto, carnetul de notițe sau mitraliera. Aviația a reprezentat "ochii" trupelor de la sol, aviatorii survolând continuu liniile inamice fotografiind și transmitând la timp trupelor române pozițiile și intențiile armatei germane. Dar "Istoria Bârladului", "Vasluieni în războaie", "Război pentru țară", "Bârladul și Gloria militară" nu menționează numele lui Constantin T. Nicolau nici printre cei ce au luptat în forțele terestre și nici printre cei ce s-au avântat în văzduh, bârlădeanul nefiind membru al vreunei escadrile fie mixte fie românești. Rămân de cercetat Arhivele Naționale Militare....

Revenit la studii în 1921, se va înscrie imediat la concursul de externat, funcționând ca extern între anii 1921-1924. Ce înseamnă a fi extern? A avea dreptul de a parcurge un stagiul de practică în spital, iar Constantin Nicolau stând la dreapta celor mai vrednici medici ai acelor vremuri dovedea întâi de toate stăpânirea noțiunilor de bază încă din primul an de studii, dovedea dorința de perfecționare în practica medicală, demonstra interes, preocupare, grijă pentru pacientul aflat pe patul de spital. Chiar dacă nu avem la îndemână carnetul de student, chiar dacă nu avem amintirile lui sau ale altcuiva despre omul și studentul Constantin Nicolau, faptul că a pătruns în spital încă din 1921, spune multe despre caracterul, perseverența, dăruirea și pasiunea celui ce avea să ajungă creator de școală medicală. Menționăm că peste cei șase ani de studiu în aulele sau laboratoarele facultății bucureștene aveau să se suprapună alți trei ani (1924-1926) funcționând în paralel ca preparator la Clinica a II-a Medicală din spitalul Filantropia, atent la maniera de lucru a medicului și profesorului Daniel Danielopolu. Demn de semnalat este faptul că a îndeplinit și atribuțiile de prosector (persoană specializată în efectuarea disecțiilor și autopsiilor) al Spitalului Filantropia, iar anul VI de studenție îi aducea numirea în postul asistent provizoriu al Clinicii a II-a medicale.

Ajungem în 1926, anul absolvirii studiilor superioare și obținerea titlului de doctor în științe medicale cu teza “Cercetări anatomo-patologice asupra leziunilor cronice aortocoronariene în raport cu anghina pectorală”. Vedem un tânăr capabil să se supună unui ritm de muncă infernal. A continuat să lucreze în Clinica a II-a evoluând pe scara ierarhică lent dar sigur, ocupând în urma concursului de definitivare(1932) postul de asistent definitiv, urmat abia în 1949 de poziția de șef de lucrări. Nu a neglijat nici o clipă aprofundarea cunoștințelor medicale, timp de 10 ani(1930-1940) urmând cursuri de specializare în institute de cercetări medicale din Austria, Germania, Franța, astfel încât a făcut parte din echipe conduse de profesori universitari de mare reputație științifică. Beneficiar a două burse de merit a avut șansa de a ajunge la Berlin în clinica profesorului Victor Schilling unde și-a însușit ultimele descoperiri în domeniul hematologiei de la cel ce era considerat unul din vârfurile hematologiei internaționale în acea epocă. Peste doar câțiva ani descindea la Paris în clinica savantului profesor Marcel Labbe deprinzând noi metode de analiză medicală. Perioadele de revenire în țară, “ferestre” între stagii de perfecționare, sunt exploatate la maxim, bărlădeanul Constantin Nicolau canalizându-și atenția asupra conceperii lucrării “Contribuția în studiul limfogranulomului inguinal benign” și prezentarea ei în examenul de docență în hematologie(1932). Dar până la această teză de doctorat remarcată era deja prezența sa în paginile revistelor de specialitate, studiile sale pe diverse teme medicale ocupând spațiu generos în publicațiile românești și din străinătate.

Este evident că timpul nu se scurgea fără rost, doctorul docent Constantin Nicolau fiind preocupat a-și lărgi sfera ocupațională, cu sarcini didactice, funcționând mai întâi ca șef de lucrări(echivalent al lectorului universitar) iar mai apoi ca director coordonator al întregii activități al Laboratorului de hematologie la Casa Centrală a Asigurărilor Sociale(1934-1937). La puțin peste 40 de ani devenea prin concurs medic primar șef de serviciu în serviciul de medicină internă a Spitalului CFR din București, fiind prezență activă aproape trei decenii(1940-1967). Și deceniile următoare aveau să fie la fel de bogate în activități desfășurate simultan în mai multe instituții. E director de secție la Institutul de fiziologie normală și patologică din Spitalul Filantropia(1947-1951), iar în 1951 primea onoranta sarcină de a înființa Centrul de Hematologie și Transfuzie din București. Profesor universitar cu catedră proprie devenea târziu, abia în 1958, dar avea experiență căci avusese până atunci posturi didactice în instituții medicale bucureștene. Reiese așadar un cumul de funcții cu multitudinea de atribuții de îndeplinit, e medic, profesor, director, cercetător, excelând în toate aceste posturi asumate cu deplină conștiinciozitate, întreaga sa muncă fiind orientată, conjugată, subjugată unui singur țel, dezvoltarea hematologiei în România. Acesta este marele merit a lui Nicolau, crearea hematologiei în țara noastră, întâi ca domeniu de cercetare, apoi ca materie de studiu în învățământul universitar/postuniversitar, pasul următor fiind înființarea de secții medicale de hematologie în spitale și centre specializate.

De la începutul carierei sale medicale, doctorul C. T. Nicolau s-a axat pe studiul hematologiei, formându-și în același timp o bază serioasă de noțiuni teoretice și clinice de medicină internă și de laborator. A fost atras și a manifestat un interes aparte față de stadiul în care se afla în deceniul al treilea din secolul XX hematologia, ramură a medicinei mai puțin cunoscută noi în țară. Prin studii și cercetări a reușit să ajungă fi ce mai avizat medic în această specialitate medicală care studiază sângele, organele corelate de acesta(măduva osoasă, ganglionii limfatici, splina, etc.) precum și cauzele de îmbolnăvire a respectivului grupaj de organe. Primele lucrări științifice au fost publicate din anii studenției, actul medical de diagnosticare, tratare și îngrijire a

bolnavilor din Clinica a II-a a oferindu-i idei de cercetare, colaborarea cu profesorul Danielopolu concretizându-se în tipărirea a 45 de lucrări.

Dar cele de hematologie cazuistică, rezultat al cercetărilor experimentale de laborator apar după 1928. În 1930 lumea medicală românească saluta apariția broșurii “Modificări electrice ale plasmei și globulelor roșii după iradiere în vitro cu raze X”, apreciată, originală va fi considerată în mediul științific lucrarea sa care detalia metoda de tratament a leucemiilor cu autoser iradiat(1931). În 1944 Nicolau dădea tiparului “Histopatologia celulei vegetative în pelagră”, în 1952 publica în Editura de Stat “Probleme de hematologie și transfuzie”. Editura Medicală pune la dispoziția specialiștilor în 1959 “Manualul de hematologie”, meritorie fiind contribuția lui Nicolau căci îl regăsim în calitate de redactor responsabil și semnatar a cinci capitole importante. În perioada 1959-1965 a elaborat împreună cu colaboratorii de la Secția Științifică a Centrului de Hematologie lucrări grupate în câteva teme precum cele referitoare la transplantul de măduvă osoasă, cercetări de biochimie, imunoserologie în anemiile hemolitice imunologice. În 1966 apare volumul “Progrese în tehnicile hematologice uzuale”, iar în anii următori apar volumele de “Documentare în hematologie și transfuzie”.

Cercetarea nu poate fi separată de munca din spitale sau laboratoarele medicale. C. T. Nicolau s-a dovedit un medic savant, poziționat mereu în primul eșalon al căutărilor în meseria practică, efectuând experimente pe animale și în clinicile medicale pe om. Cercetările sale au migrat și spre alte specializări, precum cardiologie, ginecologie, au avut tangență bolile renale, reumatice. A fost preocupat de metodele de realizare a transplantului de măduvă osoasă, abordând această problemă atât din punct de vedere teoretic cât și practic. Una din marile sale realizări este efectuarea primei puncții sternale în România, operație de mare complexitate, pentru a cărei reușită profesorul chirurg a avut nevoie o extrem de minuțioasă pregătire în plan teoretic dar și alegerea celei mai optime proceduri de intervenție care să se dovedească benefică pentru pacient.

În cercetarea originală C. Nicolau are meritul de a fi pus hematologia românească pe baze noi, în pas cu progresele mondiale în această ramură deosebit de importantă a medicinei, inaugurând la noi în țară corelarea tabloului hematologic periferic cu cel histologic al organelor hematopoietice. Excelent cunoscător al hematologiei a avut capacitatea de a elabora o caracterizare sintetică a procesului de hematopoieză (proces de formare și de nutriție a celulelor sanguine din măduvă osoasă, acțiune a organismului uman de a începe viața embrionară), lucrare cu răsunet favorabil peste hotare. A fost apreciată mai ales în Franța, țară ai cărei specialiști din toate domeniile (nu doar cei din medicină) aduceau foarte rar și cu mare greutate elogii confrăților de cercetare din alte zone geografice. Nu insistăm asupra lucrărilor sale, căci enumerarea lor ar însemna titluri dificil de înțeles pentru oricare din noi. Dar reținem că până la sfârșitul vieții, Constantin Nicolau a elaborat peste 280 de lucrări științifice (singur sau în colaborare), importante contribuții la includerea cercetării științifice hematologice românești în circuitul științific internațional. Mai reținem spre a aprecia că multe din studiile sale au fost publicate în reviste românești sau străine de specialitate, un număr însemnat au devenit comunicări în cadrul unor conferințe, simpozioane, congrese organizate în țară sau peste granițe.

Trebuie să punctăm măcar câteva din realizările lui Constantin Nicolau pe tărâm didactic. Profesorul C. T. Nicolau și-a început activitatea didactică în anii studenției (preparator al clinicii medicale a profesorului Danielopolu), adunând rând pe rând toate titlurile universitare, studiind

intens și susținând examene deosebit de importante pentru cariera sa profesoral. A fost asistent, șef lucrări, devenind conferențiar(1951) al Laboratorului de Hematologie al Institutului de perfecționare și specializare a medicilor și farmaciștilor din țară, profesor delegat(1956), profesor titular(1958) la Catedra de hematologie a Facultății de medicină și farmacie din București. 36 de ani de catedră, cu ore de curs, cu seminarii și laboratoare, cu examene de an, licențe, doctorate, specializări, toate adunate însemnând sute poate mii de studenți, rezidenți, medici și alte cadre medicale trecute prin “sita” formării medicale sub îndrumarea hematologului Constantin Nicolau.

Cei ce l-au avut profesor și coleg au avut sentimente de admirație, stimă deosebită pentru procedeele sale didactice. În activitatea sa de predare a avut avantajul că pe lângă specializarea în hematologie era bun cunoscător al medicinei interne, al anatomiei patologice. În lecțiile sale aceste avantaje s-au reflectat în permanență, el devenind un autorizat exponent al metodei anatomo-clinice, metodă ce a permis formarea unor cadre de renume internațional. Dealtfel această pregătire multilaterală dublată de talentul său organizatoric a justificat(1947) hotărârea Consiliului Facultății de Medicină din București ca în serviciul de medicină internă a Spitalului CFR 2, condus de C. T. Nicolau să se țină cursurile și lucrările practice de clinică terapeutică. Abia după 1951 cursurile profesorului s-au concentrat în special pe hematologie, ceea ce face ca Nicolau să fie primul profesor de hematologie pentru învățământul medical postuniversitar. Acesta este anul în care C.T. Nicolau organizează prima catedră de hematologie pentru învățământul superior medical, cursurile teoretice și aplicațiile practice desfășurându-se la sediul Spitalului CFR2. Cursul său de hematologie se adresa studenților anului terminal de medicină generală, dar în paralel organiza și cursuri de perfecționare pentru medicii cu profil de laborator și hematologie clinică. Spitalul CFR2 avea preocupări constante de pregătirea rezidenților cu aceste specializări, în instituția condusă de C. Nicolau școlind-se, formându-se generații de cadre medicale în specialitatea hematologie.

Mai mult ca sigur că și după înființarea Catedrei de Hematologie a Facultății de medicină din București, Spitalul CFR2 a continuat să formeze specialiști în hematologie, fiind unitatea care realiza legătura dintre procesul de predare a noțiunilor teoretice din sălile de curs, cu practica din laboratoare și saloane. Evident că devenit primul profesor care a predat disciplina de hematologie la Facultatea de Medicină din capitală, dând acestei specializări importanța cuvenită în programul de învățământ superior. Recunoscut este meritul său de a fi separat specialitatea de hematologie de cea de medicină internă și histologie. Insistăm asupra faptului că profesorul Nicolau a inițiat și a condus numeroase cursuri de specializare și perfecționare atât pentru medicii din capitală cât și pentru cei din provincie, asigurând prin aceasta nu doar actualizarea cunoștințelor, ci încadrarea cu personal calificat, bine pregătit(în domeniul hematologiei și transfuziei de sânge) a instituțiilor spitalicești, de învățământ sau de cercetare din întreaga țară. Profesorul, medicul preocupat de prevenția bolilor și-a îndreptat atenția și asupra celor provenind din alte medii profesionale, neezitând a ține conferințe de educație sanitară în cluburile muncitorești din capitală sau din diferite localități din țară.

În toată această forfotă dedicată studiului, cercetării, muncii la catedră sau ca medic tratând bolile sângelui, Nicolau va găsi resursele fizice și financiare pentru a înființa Centrul de Hematologie. Altfel spus va găsi puterea de a crea specialitatea de hematologie cu toate domeniile de investigație și tratament într-un cadru organizat, aparținând unei instituții medicale distincte. Bun strateg, întâi a organizat și a pus în stare de funcționare Centrul de recoltare sânge al Direcției medicale CFR, și, unde în altă parte decât în incinta Spitalului CFR2. Redenumit în 1951 Centru de Hematologie și Transfuzie, a fost firească alegerea lui Constantin Nicolau în funcția de director. Se va dovedi acum bun organizator, manager

cunoscător al necesarului de resurse tehnice, economice și umane, director cu calitate remarcabile în a face să funcționeze ca un organism viu o instituție al cărei obiect de activitate abia se contura. Va organiza, va dota, va dezvolta Centrul de Hematologie, sub conducerea sa fiind înzestrat cu laboratoare moderne și aparatură de înaltă selecție. Va aduce personal cu înaltă calificare, pentru că aici se efectuau în premieră românească analize de citohistologie, hemostază, transfuzii și alte operațiuni legate de deficiențe ale circulației sanguine. A îndrăznit să-și dorească mai mult, așa încât de pe poziția de director al Centrului de Hematologie și transfuzie a avut în vedere crearea și dezvoltarea rețelei de transfuzie din țară! Nicolau este cel ce a pus bazele rețelei naționale de centre de conservare a sângelui și de transfuzii, așezăminte medicale inexistente până la el! A avut grijă să le aducă la un nivel egal și chiar superior față de unitățile similare din țări cu tradiție în organizarea transfuziei de sânge. A știut să ceară, a știut să argumenteze, drept care obținea de la forurile de stat și de partid aprobări peste aprobări, avize favorabile vizând lărgirea schemei de personal cu specialiști dedicați hematologiei asigurându-se totodată ca unitățile teritoriale să aibă permanent la dispoziție aparatură medicală și materiale specifice de lucru, toate de cea mai înaltă calitate! Este impresionantă implicarea lui în organizarea de conferințe destinate publicului larg conștientizând populația capitalei și provincia asupra nevoii de conservare a sângelui, încurajând donarea de sânge, acționând ca organizator al donării onorifice de sânge din țara noastră. Trebuie să amintim că profesorul Nicolau a activat ca membru al Comitetului Central al Crucii Roșii, iar din 1966 ca membru supleant al Comitetului executiv al Crucii Roșii Române.

Iată de ce profesorul Constantin T. Nicolau se înscrie cu litere de aur în cartea de onoare a hematologiei clinice și transfuzionale din România. Iată motivele pentru care el este considerat fondatorul școlii de hematologie și transfuzie din țara noastră, fondatorul rețelei naționale de transfuzii, dar și a Centrului de Hematologie din București devenit for metodologic coordonând activitatea rețelei naționale. Sub conducerea sa, centrul de hematologie a devenit o unitate centrală cu largi preocupări științifice și de cercetare, cu remarcabile realizări în producția de derivate de sânge terapeutic și de diagnostic. O asemenea activitate “trebuia” să se desfășoare în cadrul unei societăți științifice, astfel încât în 1960 specialitatea de hematologie clinică și aceea de hematologie transfuzionale au alcătuit Societatea de Hematologie ca secție a Societății de Științe Medicale. Având pe C.T. Nicolau președinte, secția/societatea de hematologie a ținut ședințe și comunicări lunare, a organizat simpozioane și congrese medicale cu participare națională și internațională. Sub directa lui coordonare revista “Documenta Haematologica” apărea în 1965, la recomandarea lui avea să fie distribuită gratuit medicilor interniști cu preocupări în hematologie, ceea ce înseamnă că revista ajungea în toate Centrele județene de recoltare și conservare a sângelui. Revista de înaltă ținută științifică trecea granițele țării, era solicitată și difuzată în întreaga Europă, căci în paginile ei erau semnalate ultimele descoperiri științifice și erau recenzate cărțile de hematologie ale cercetătorilor români și străini.

Nu surprinde că activitatea didactică, de cercetare științifică și organizatorică a fost apreciată, nu miră titlurile, distincțiile, ordinele, medaliile pe care le-a obținut. Anul 1953 îi aduce Premiul de Stat pentru cercetare științifică, în 1955 era decorat cu Ordinul muncii clasa a III-a. Recunoaștere internațională îi oferea anul 1956 când era primit membru al Societății Internaționale de Hematologie, al Societății Internaționale de Medicină Internă⁸, al Societății Internaționale de Transfuzie. În 1957 era numit membru al Consiliului Științific al Institutului româno-sovietic, peste doi ani este ales președinte al Subsecției de Hematologie a Societății de Științe Medicale. De asemenea a fost ales membru al Consiliului național de cercetare științifică. În 1962 Consiliul de Stat îi oferă titlul de medic emerit, iar în 1963 este numit “om de știință emerit” și ales (21 martie 1963) ales membru corespondent al Academiei Române.

Om de exemplară intransigență și demnitate, savant cu riguroasă formație științifică, C. T. Nicolau a realizat o operă care îl recomandă a fi cel mai de seamă hematolog român și totodată un cercetător în elita specialiștilor europeni din acest domeniu. Preocupările științifice l-au absorbit până în al 76 an al existenței sale, când a fost răpus de o boală necruțătoare. O viață închinată cercetării științifice și asistenței medicale a bolnavilor, o existență dăruită ocrotirii sănătății și întemeierii modernei școli de hematologie și transfuzie, dar un destin cel puțin ciudat dacă nu nedrept. Medicul care salvase atâtea vieți, savantul care descoperise revoluționare metode de tratament, avea să moară după ani de suferință, boala sa necunoscând remedii. Se stingea în 27 noiembrie 1973, personalul clinicii de Hematologie din Spitalul CFR2 anunțând cu profundă durere încetarea din viață a celui ce fusese profesor, unul din pionierii învățământului de hematologie și transfuzie din țara noastră. Un necrolog asemănător venea din partea salariaților Spitalului CFR2, sensibil omagiu adus directorului și medicului șef al secție de boli interne. Lipsește necrologul familiei, iar singurele rude prezente la catafalc sunt cumnatul și verii, aducând mulțumiri (pentru organizarea funeraliilor) Academiei Române, Ministerului Învățământul, Academiei de Științe Medicale, Centrului de Hematologie. Se prea poate să nu fi avut răgazul a-și întocmi o familie, dar a avut privilegiul de a face parte din colective de specialiști remarcabili, a avut șansa a conduce instituții, organizații ai căror membri i-au arătat aprecierea sinceră. Lumea medicală românească nu l-a uitat, moștenirea sa științifică beneficiind de un amplu proces de valorizare. Dați-mi voie să afirm că cel mai frumos omagiu adus muncii sale, constituindu-se în egală măsură în dreaptă cinstire a memoriei marelui hematolog este atribuirea numelui său institutului pe care l-a creat. Asemeni celui ce l-a înălțat, organizat, dezvoltat, Institutul Național de Hematologie Transfuzională Prof. Dr. C. T. Nicolau veghează pe mai departe la ocrotirea sănătății...

Ochianu Mihaela – Biblioteca Județeană “Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Bibliografie: Constantin Chiper, Neculai Ursu – Vasluienii în războaie (Editura Karta-Graphic, Ploiești, 2020); Oltea Rășcanu-Gramaticu – Istoria Bârladului (Editura PIM, Iași, 2015); Oltea Rășcanu-Gramaticu – Personalități bârlădene : dicționar (Editura PIM, Iași, 2012); Oltea Rășcanu-Gramaticu – Război pentru țară (Editura PIM, Iași, 2018); Oltea Rășcanu-Gramaticu

–
Bârladul și Gloria militară (Editura PIM, Iași, 2013); Traian Nicola – Valori spirituale tutovene : bibliografii (Editura Sfera, Bârlad, 2003); Liviu Mărghitan, Ioan Mancaș – Membrii Academiei Române originari din județul Vaslui (Editura Multimedia Internațional, Arad, 2006); Traian Nicola – Liceul “Gheorghe Roșca-Codreanu” din Bârlad : monografie (Iași, 1971); Analele Academiei Republicii Socialiste România (1973); România liberă (30 noiembrie, 1 decembrie 1973): Sănătatea (nr. 12/1973).